

UNIVERSITETET I OSLO

Forbudte bøker-uka Norge 2025

Mobilisering og beredskap

Cathinka Neverdal og Runhild Seim
HumSam-biblioteket
Universitetet i Oslo

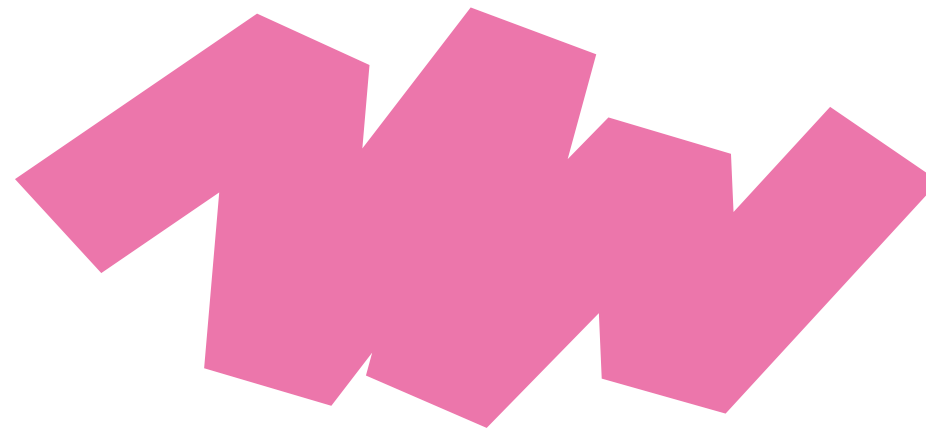
05.06.25

FOR
BUD
TE

BØ
KER

"Det finnes mer enn én måte å brenne en bok på.
Og verden er full av folk
som løper rundt med tente fyrstikker."

- Ray Bradbury, forord til *Fahrenheit 451*

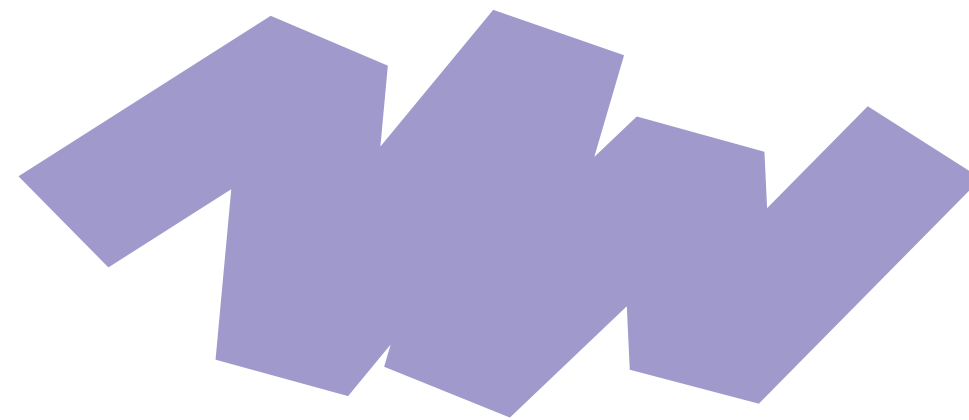

Biblioteknorge:

Felles verdigrunnlag

Felles(ish) mandat

Felles utfordringer

Banned Books Week

[Home](#)[About](#)[Latest News](#)[Let Freedom Read Day](#)[Events](#)[Promotional Tools](#)[Resources](#)

CENSORSHIP
is so 1984

READ FOR YOUR RIGHTS

©ALA

Oct. 5–11, 2025

BannedBooksWeek.org
@BannedBooksWeek
@banned_books_week
#BannedBooksWeek
#CensorshipsSo1984

Take action on Let Freedom Read Day, October 11, 2025!

FIND OUT MORE

SVENSKA P·E·N

FÖRSVARAR DET FRIA ORDET
GRUNDAT 1922

BANNED BOOKS WEEK SVERIGE

Om Banned Books Week
Sverige

Delta i Banned Books
Week Sverige

Lista över förbjuden
litteratur

Fördjupningar

Lärrarhandledningar

Anmäl otillbörlig påverkan

Banned Books Week Sverige

Banned Books Week Sverige arrangeras av **Dawit Isaak-biblioteket** i **Malmö** och **Svenska PEN**. Det är ett sätt hålla samtalet om det fria ordet levande och ett kraftfullt försvar för allas rätt att läsa. Boken är ett av de främsta sätten att sprida tankar och idéer. Förbjuds en bok förbjuds även de tankar och idéer den förmedlar.

Yttrandefriheten världen över står inför en mängd både nya och gamla hot. Auktoritära krafter växer och böcker förbjuds och censureras även i samhällen som tidigare betraktats som öppna. Demokratins främsta utposter, bibliotek och skolor, utsätts för påtryckningar, även i Sverige. Under Banned Books Week uppmärksammar vi litteratur som är eller har varit förbjuden någonstans i världen.

Banned Books Week lanserades för första gången på bred front i Sverige under 2023. Under veckan 2024 deltog över 800 bibliotek, skolor, bokhandlar och andra verksamheter över hela Sverige.

Banned Books Week Sverige kommer tillbaka den 6–12 oktober 2025! Skicka in din intresseanmälan för årets vecka här: <https://forms.office.com/e/dgGrhGAJEs>.

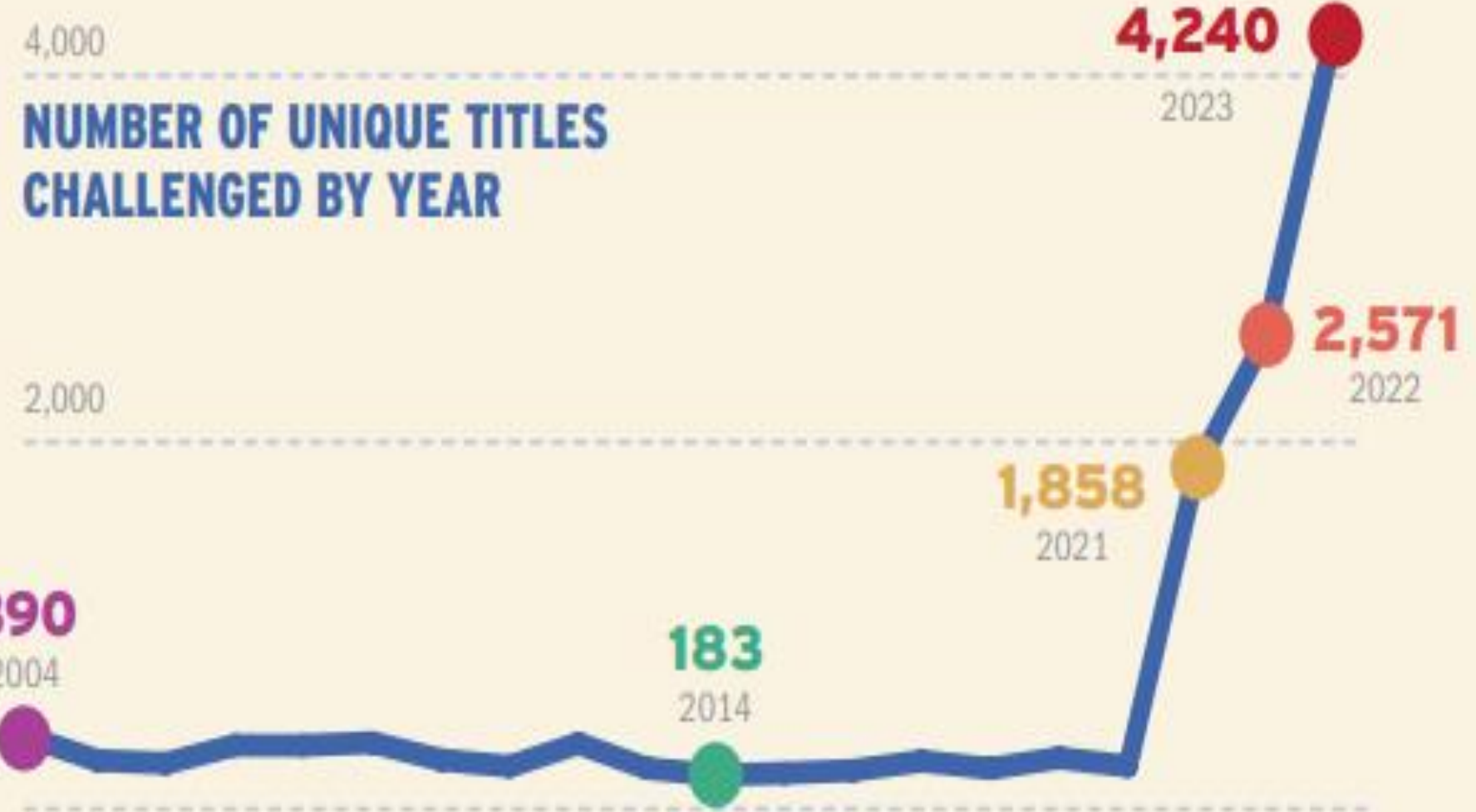
CENSORSHIP ON THE RISE

The unparalleled number of unique titles targeted in 2023 marked a 65% increase over 2022. During the two decades prior to 2021, the average number of unique titles targeted per year was 273.

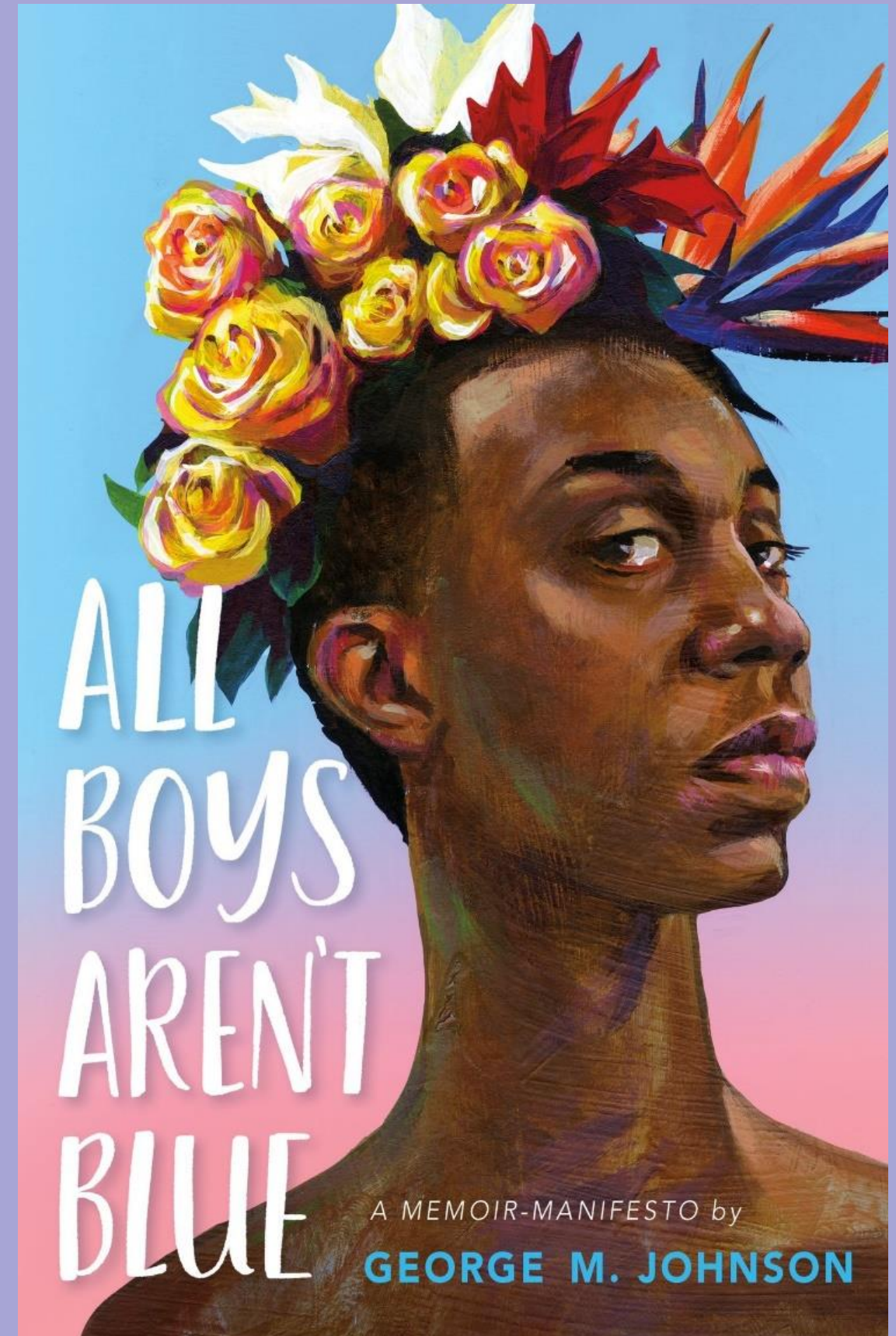
CENSORSHIP
STATISTICS
COMPILED BY:

OFFICE FOR
Intellectual Freedom
American Library Association

Hvem rammes?

(AP Photo/Godofredo A. Vásquez)

Hva skjer i Europa?

Ungarn, 2021: parlamentet innførte en «child protection act» som forbyr det de kaller «promotering av homofili og kjønnsmangfold». Bøker med lhbtq+tematikk må pakkes i plast før de settes på hylla i bokhandlene.

- Opphavsperson: Bela Szandelszky/AP/SIPA | Kreditering: Bela Szandelszky/AP/SIPA
- Opphavsrett: Bela Szandelszky/AP/SIPA

Foto: wikimedia commons

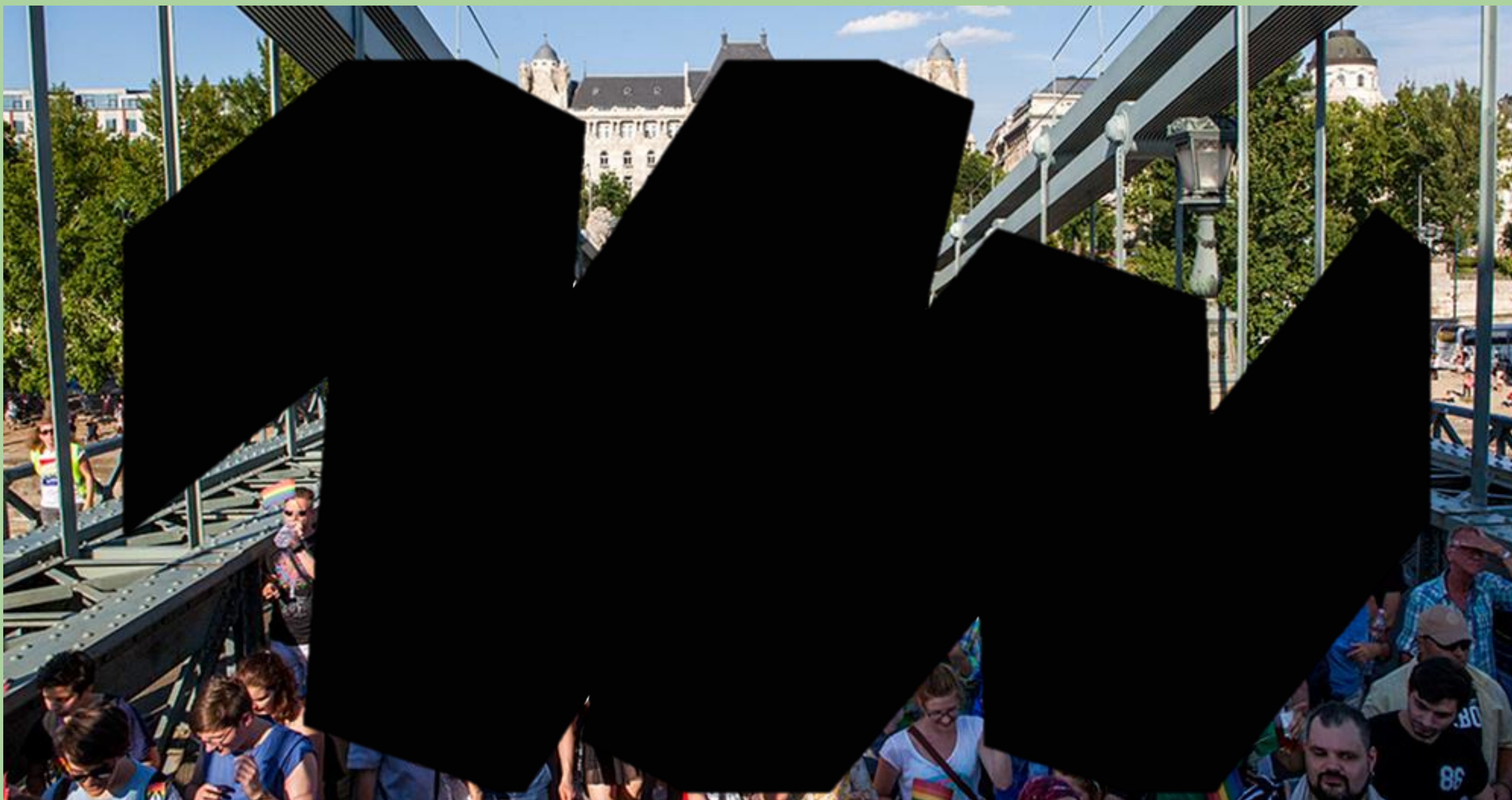

Foto: wikimedia commons

Hva skjer i Europa?

Storbritannia, 2024: over 53 % av skolebibliotekarene svarte i en undersøkelse at de hadde blitt bedt om å fjerne bøker fra hyllene. Halvparten av dem gjennomførte det.

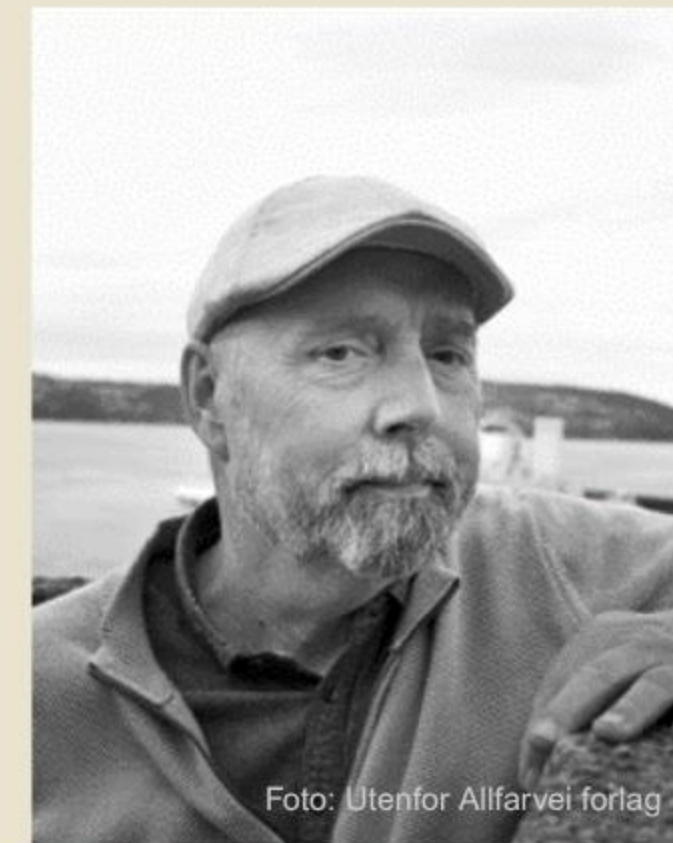
Agnar Mykle

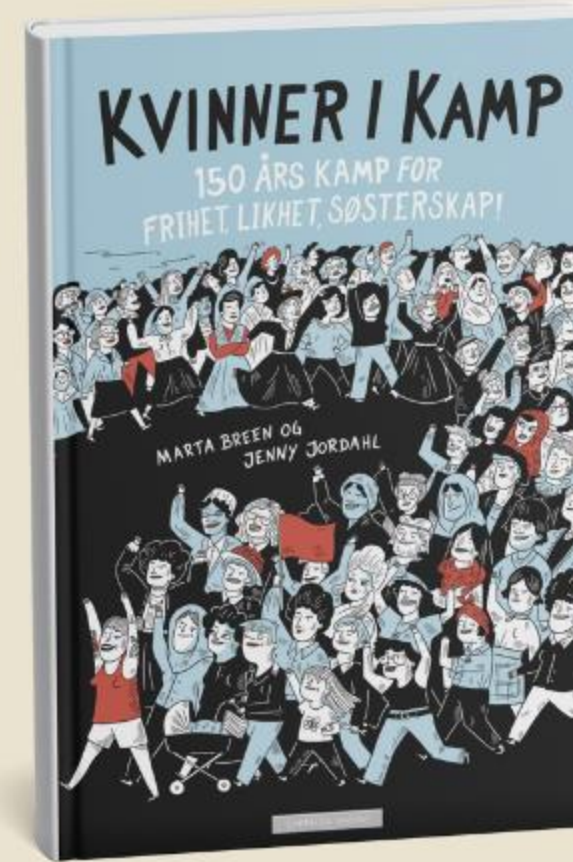
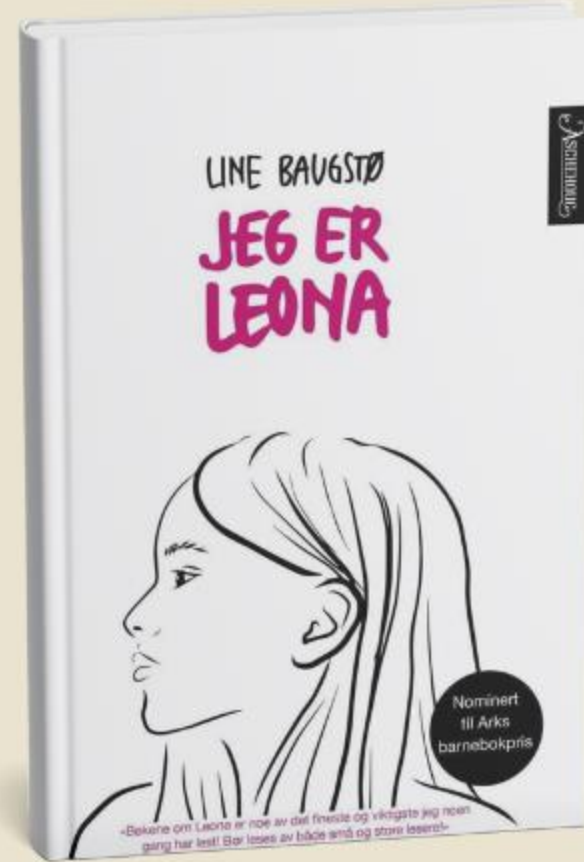
Line Baugstø

Marta Breen

Nils Torsvik

Hva er en forbudt bok,
og hvorfor tar vi
utgangspunkt i
forbudte bøker?

Direkte sensur

Selvsensur

**Økonomiske
former for sensur**

Finn støtte i bibliotekets mandat og rolle:

«Bibliotekene er **demokratihus**. Fra Nasjonalbiblioteket til folkebibliotek, skolebibliotek og fag- og forskningsbibliotek. Sammen utgjør disse **viktig demokratisk infrastruktur** og er en **grunnstamme i demokratiet.**»

- Kulturdepartementet, Nasjonal Bibliotekstrategi 2020-2025

«En godt opplyst befolkning, med god tilgang på kunnskap om og forankring i egen kulturell identitet, vil ha bedre muligheter til å ta gode valg for seg selv og sitt nærsamfunn i en krisetid. Dette kan være avgjørende for hvordan nasjonen som helhet står gjennom en krise.»

Meld. St. 9

(2024–2025)

Melding til Stortinget

Totalberedskapsmeldingen

Forberedt på kriser og krig

Forbudte bøker-uka Norge 6.-12. oktober 2025

Spre ordet og bli med!

Være en ramme for samtaler og arrangementer om sensur, ytringsfrihet og demokrati, og bidra til økt oppmerksomhet rundt disse temaene.

GILD
OJUV
VON

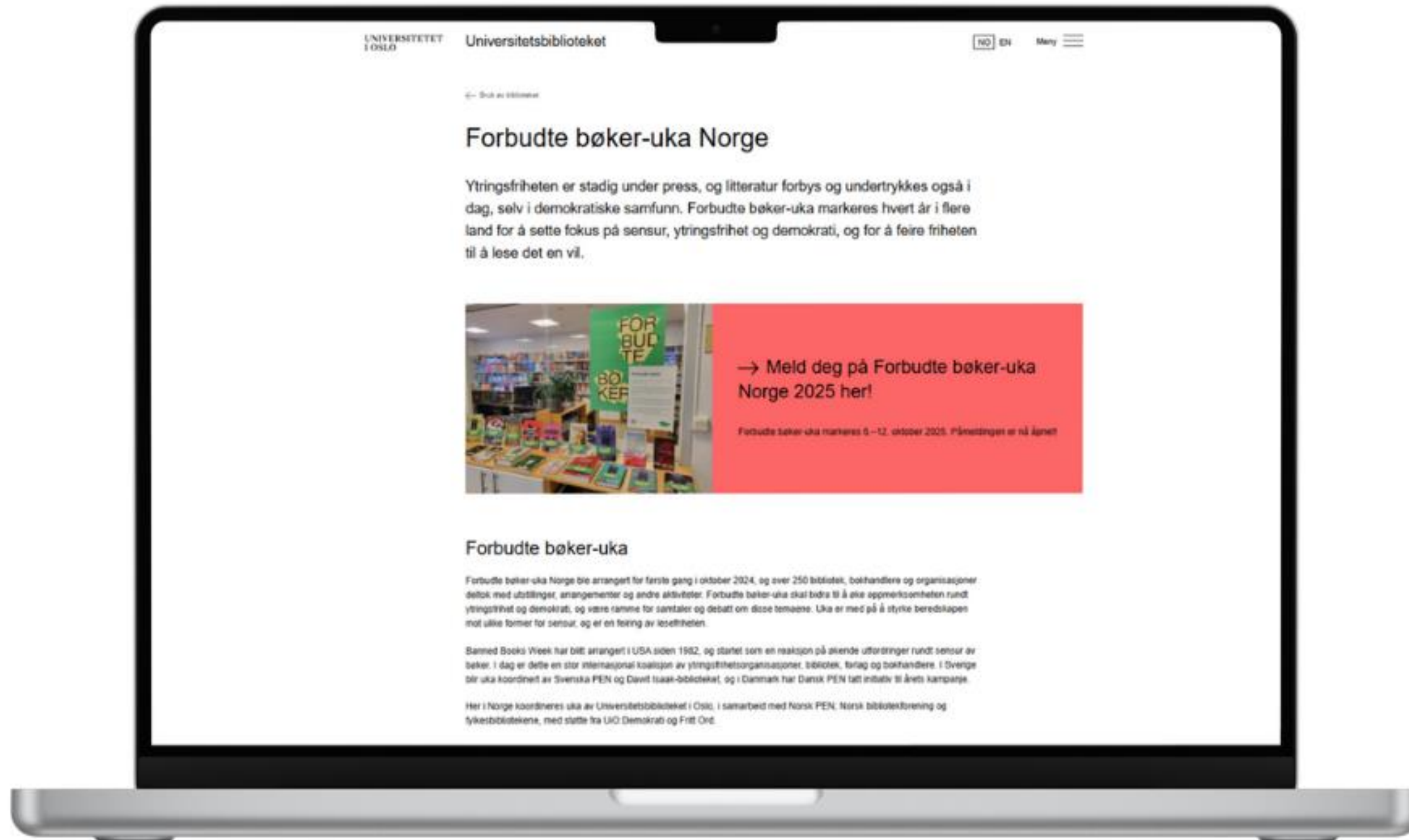
GIR
JIT

FOR
BOD
NE

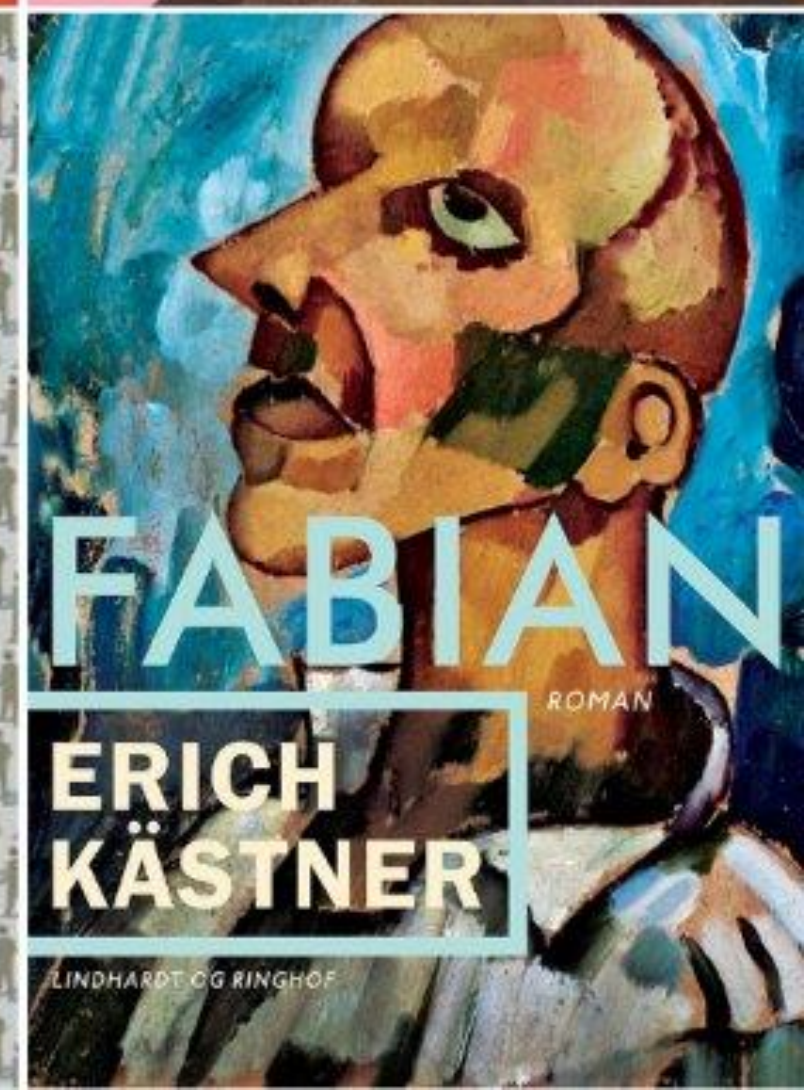
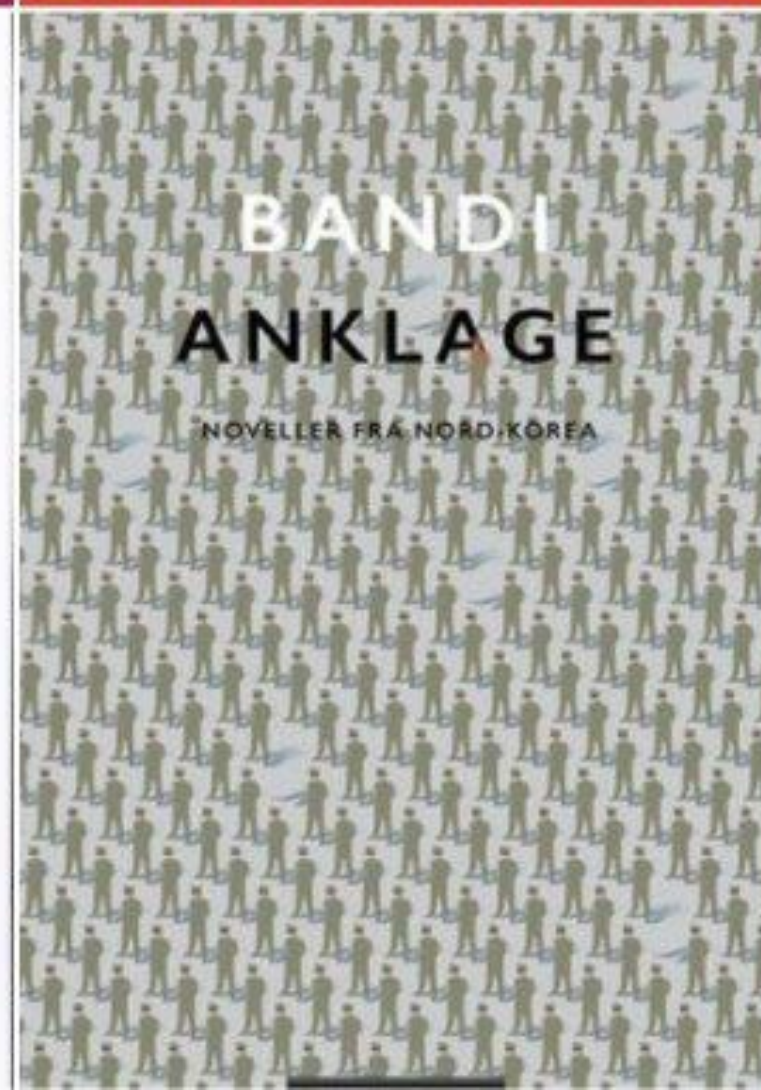
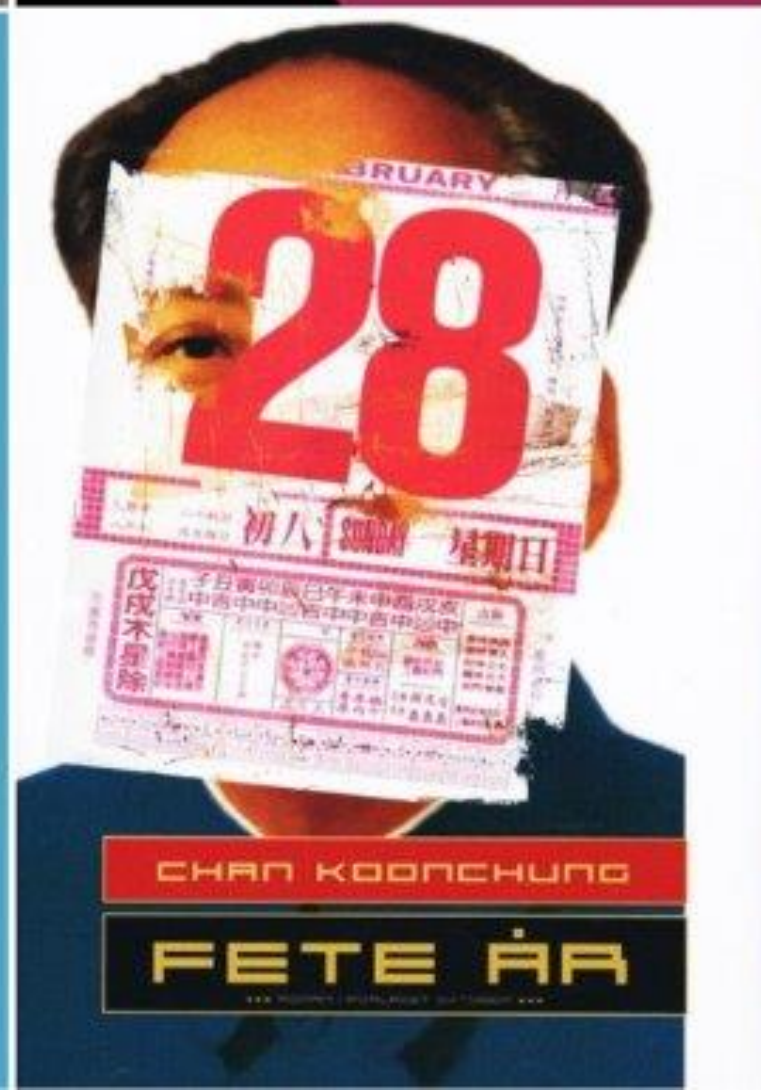
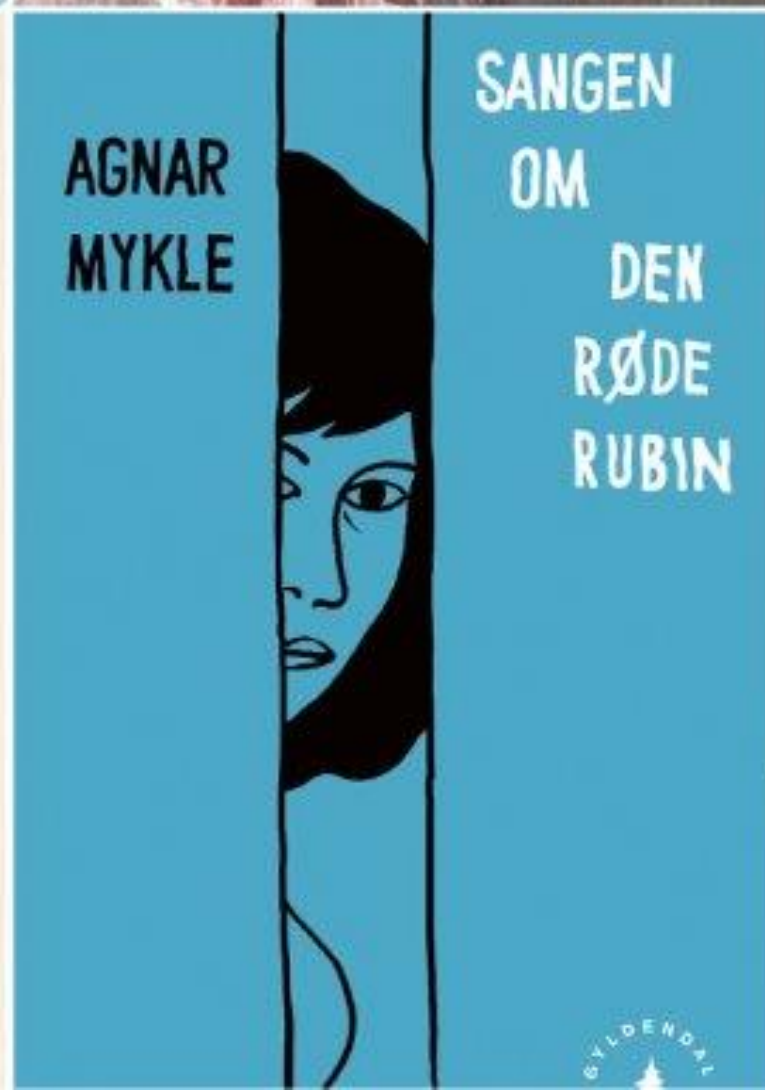
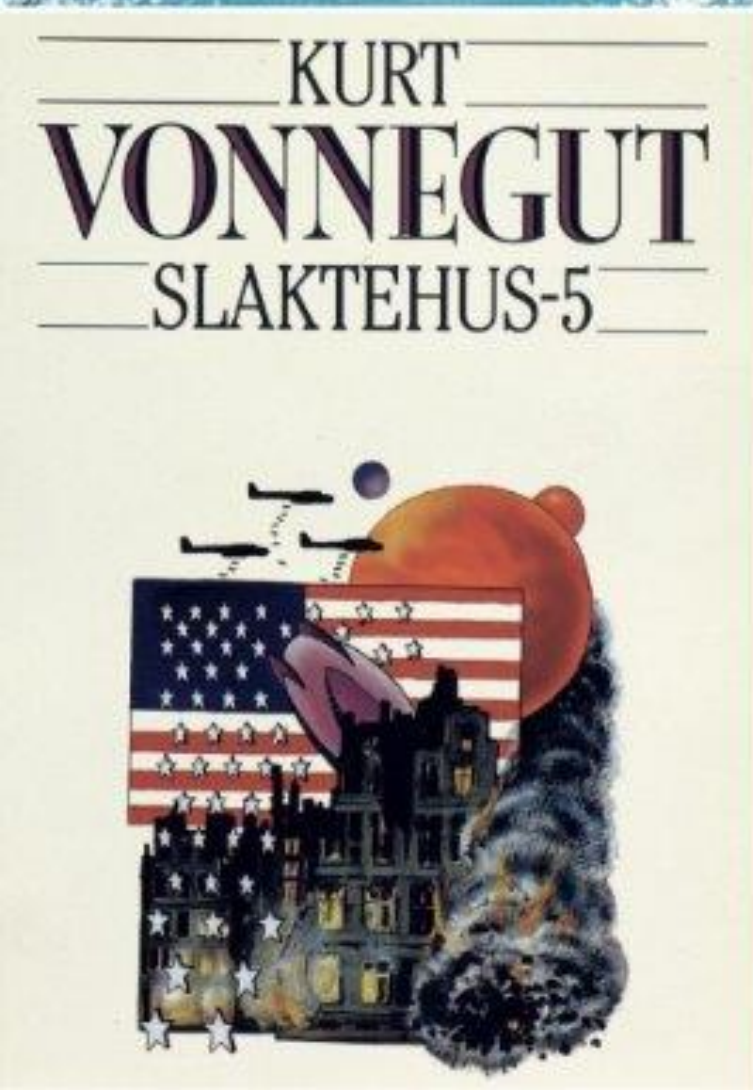
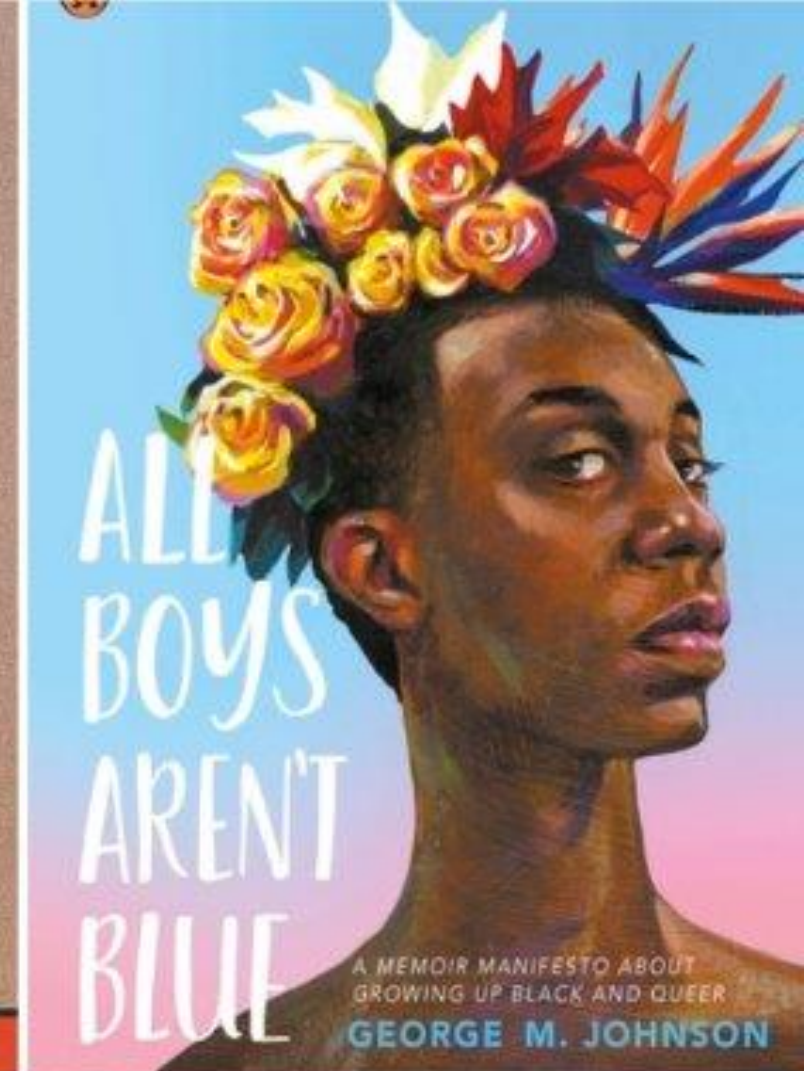
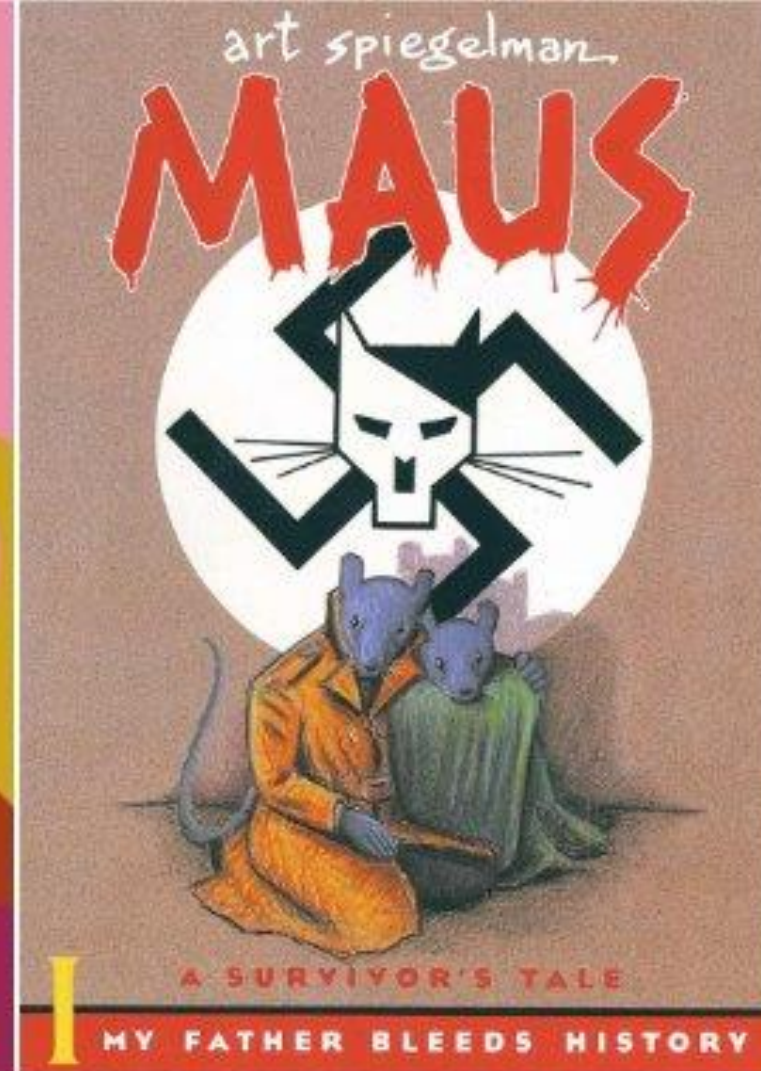
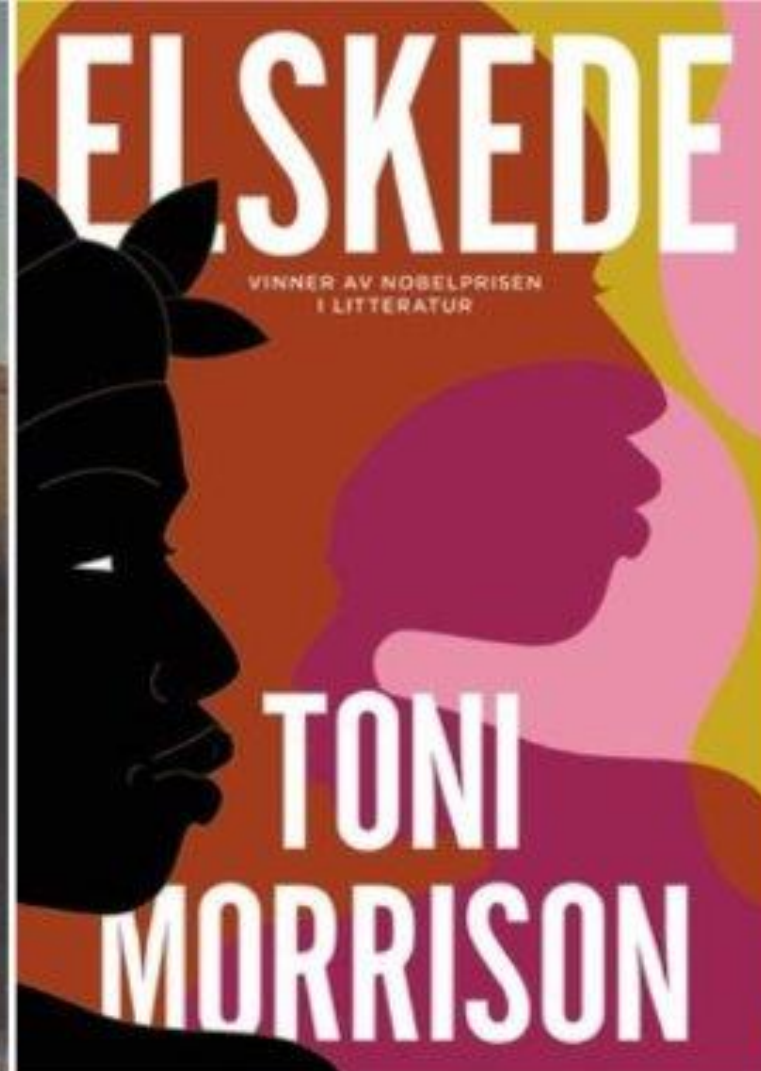
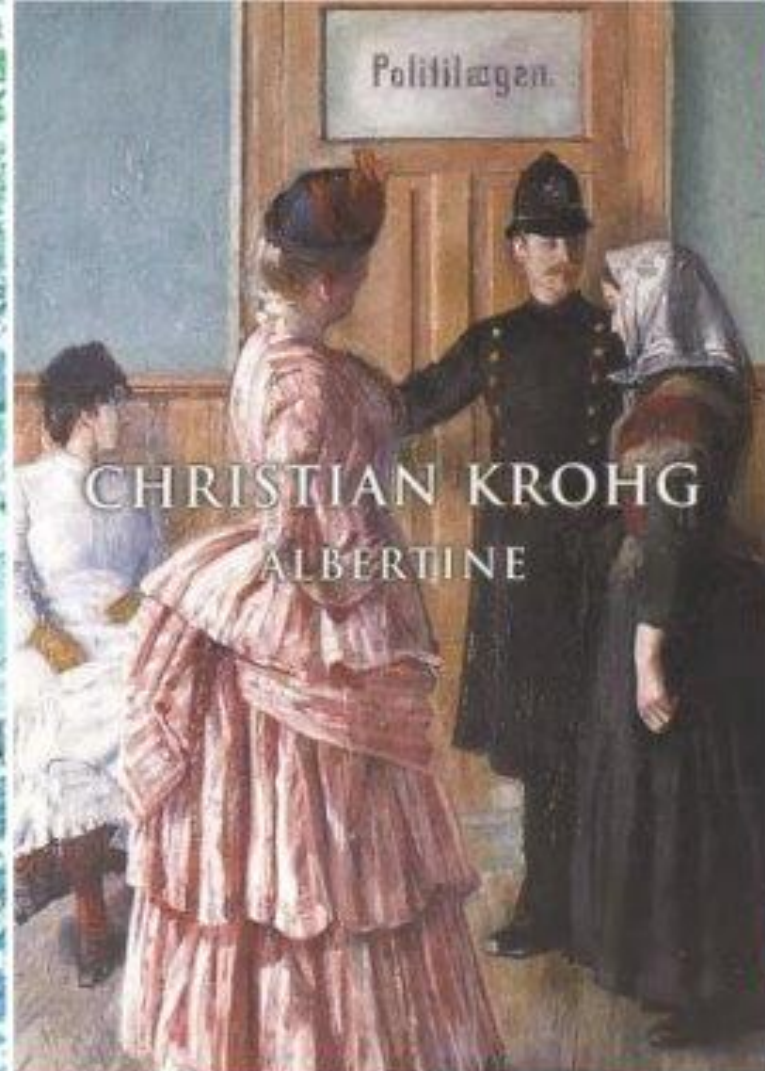
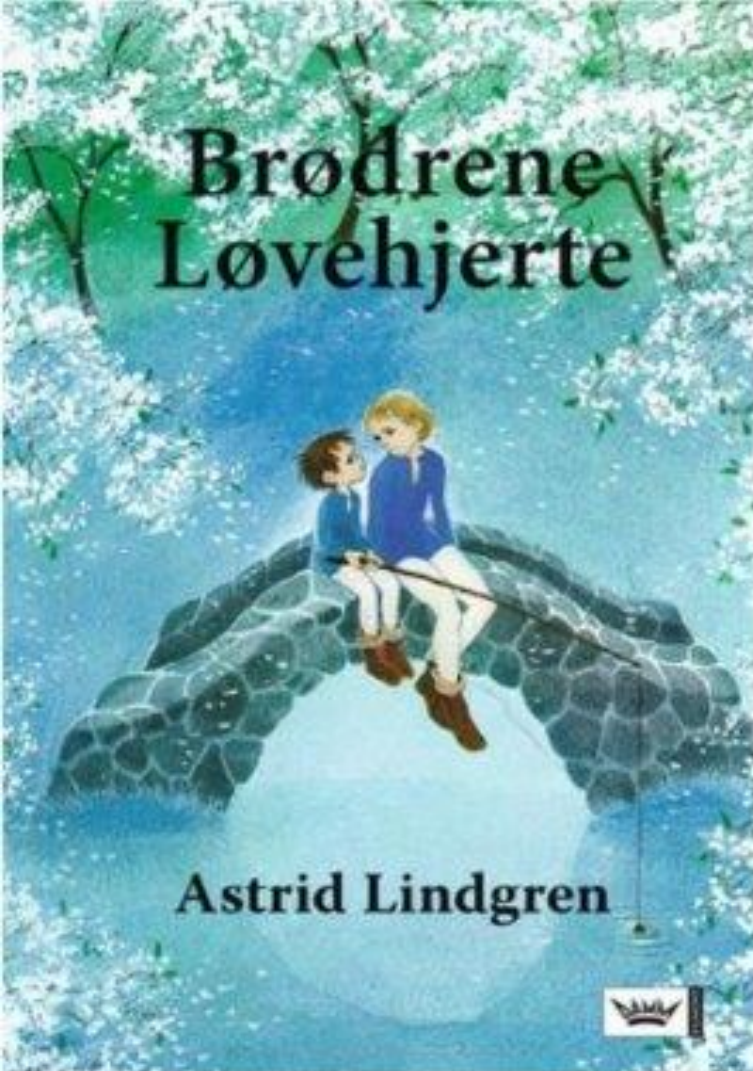
BØ
KER

FOR
BUD
TE

BØ
KER

Forbudte bøker Norge nettside:
ub.uio.no/forbudte-boker

JAN MAYEN

Norwegian Sea

Iceland

Faroe Islands

Edinburgh

Bergen

Stavanger

Norway

Oslo

Trondheim

Ålesund

Bodo

Harstad
Narvik

Kiruna

Hammerfest
Alta

Kirkenes

Murmansk
Мурманск

Rovaniemi

Oulu

Luleå

Sweden

Uppsala

Stockholm

Gothenburg

Gulf of Bothnia

Tampere

Turku

Helsinki

Tallinn

Estonia

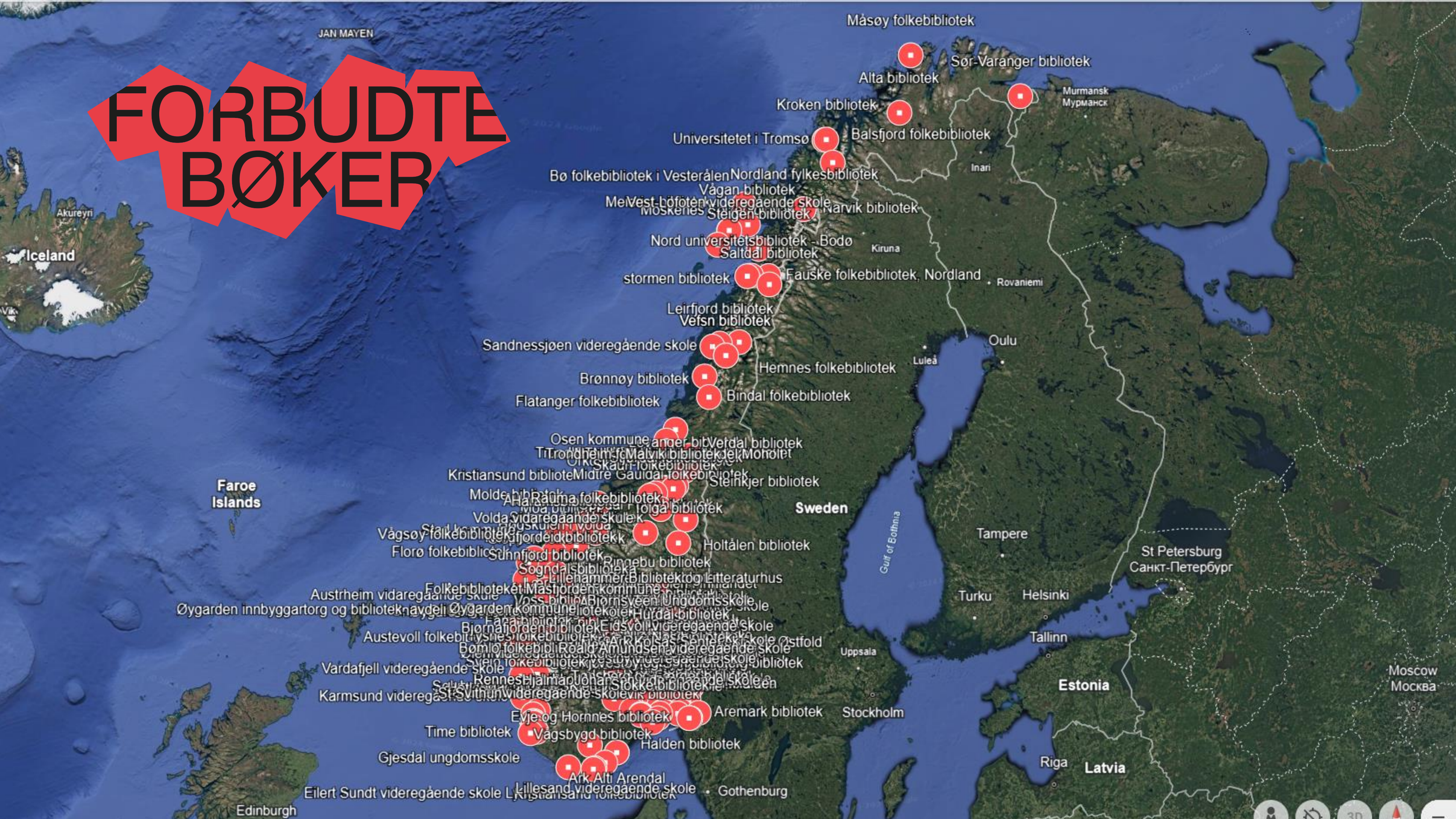
Riga

Latvia

St Petersburg
Санкт-Петербург

Moscow
Москва

FORBUDTE
BØKER

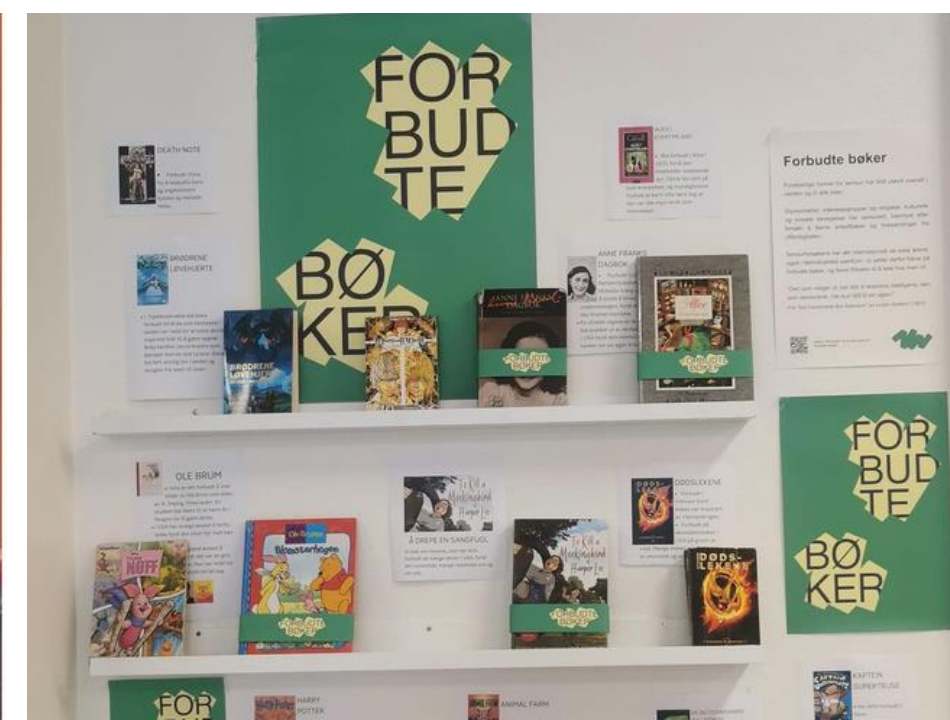
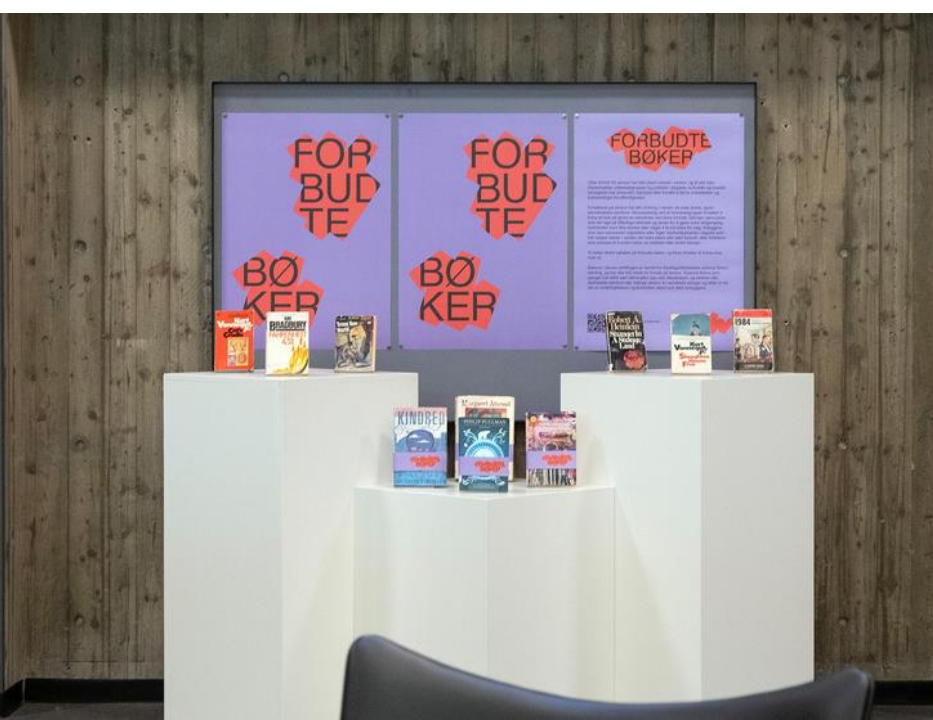

Gratis

FORBUDTE BØKER

9. oktober
12:00 - 12:30

Asker bibliotek,

Vi snakket veldig mye med både barn, ungdom og voksne om utstillinga og flere ante ikke om tematikken før dette, eller hvor streng sensur det er i flere land.

FRA EVALUERINGEN AV FORBUDTE BØKER-UKA 2024

Publikum har vært fascinert over hvilke bøker som har vært/er forbudt, og har ofte stilt spørsmål om hvorfor og hvor.

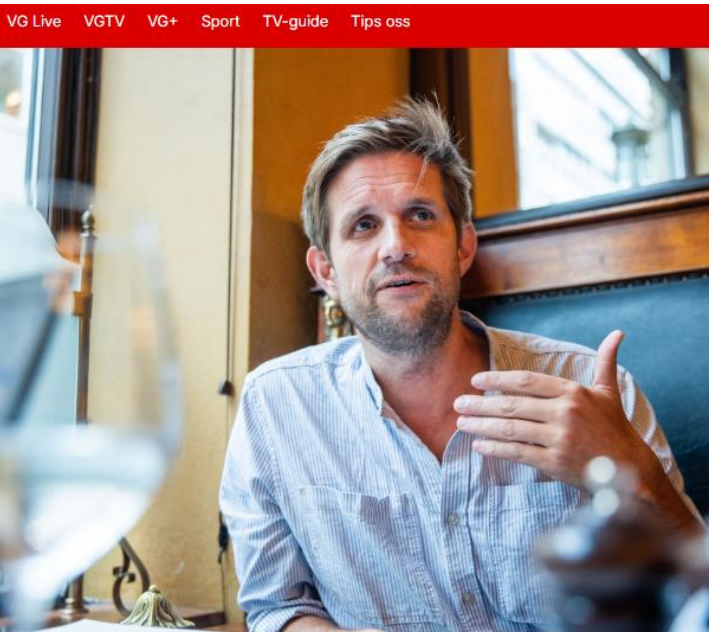
FRA EVALUERINGEN AV FORBUDTE BØKER-UKA 2024

Flere av bøkene (som gjerne står og støver ned i hyllene) ble utlånt, vi måtte regelmessig fylle på utstillinga.

FRA EVALUERINGEN AV FORBUDTE BØKER-UKA 2024

Arendal-saka handlar ikkje om sensur

I frykt for represalier ville det russiske forlaget blant annet endre navn på russiske ledere, fjerne referanser til Putin. Foto: Frode Hansen / VG

Aslak Nore nekter russisk sensur: – Jeg ble rystet

Aslak Nore (46) nekter å bøye seg for politisk sensur av sin bok «Ingen skal drukne» – og trekker boken for utgivelse i Russland.

Camilla Norli

Tirsdag 4. mars kl. 12:34

NYHETER

Barnebok fjernes fra amerikanske militærskoler

Filmstjernen Julianne Moores barnebok «Freckleface Strawberry» fjernes fra hyllene på ordre fra president Donald Trump.

En skoler som drives av det amerikanske Le Caer, AP via NTB:

– Min bakgrunn med 15 år som skolebibliotekar forteller meg at dette i aller høyeste grad handler om sensur

Siv Christine Bjørang Jørstad, skolebibliotekar og forbundsstyremedlem i Bibliotekarforbundet

ORDSKIFTE

Meny Dagsavisen Kjøp abonnement Logg inn

USA: 1500 forfattere samler seg mot bokforbud

Mer 1500 amerikanske forfattere har samlet seg i en protest mot kalte «book bans», altså at angivelig kontroversielle bøker forbys i skoler og biblioteker.

Bibliotektidsskrift taler bibliotekarene midt imot

Fjerningen av Genderqueer fra skolebiblioteket i Arendal var ikke sensur, skriver redaktøren av biblioteksektorens eget tidsskrift. Jo, svarer lederen for bibliotekforening.

...bvgig
stad (foto)

...ble kjent at skole-
de bedt om at den
erieromanen Gen-
s fra skolebibliote-
reaksjonene raskt.
re med et forsøk
dre hadde rett til
ldrer seksualitet
en. I den første
tere godt repre-
e, lokale debat-

satt i en slik kinkig situasjon, gjør at det er vel-
dig mye interessant i denne saken om roller o-
ansvar, sier Hageberg.

– Forfatter Birger Emanuelsen hevdet i en deb-
att at «i mine ører lyder det som sensur når en
bibliotekar blir bedt av en leder, om å endre sin
faglige beslutning. Det er en innskrenkning av
hennes arbeidsfrihet».

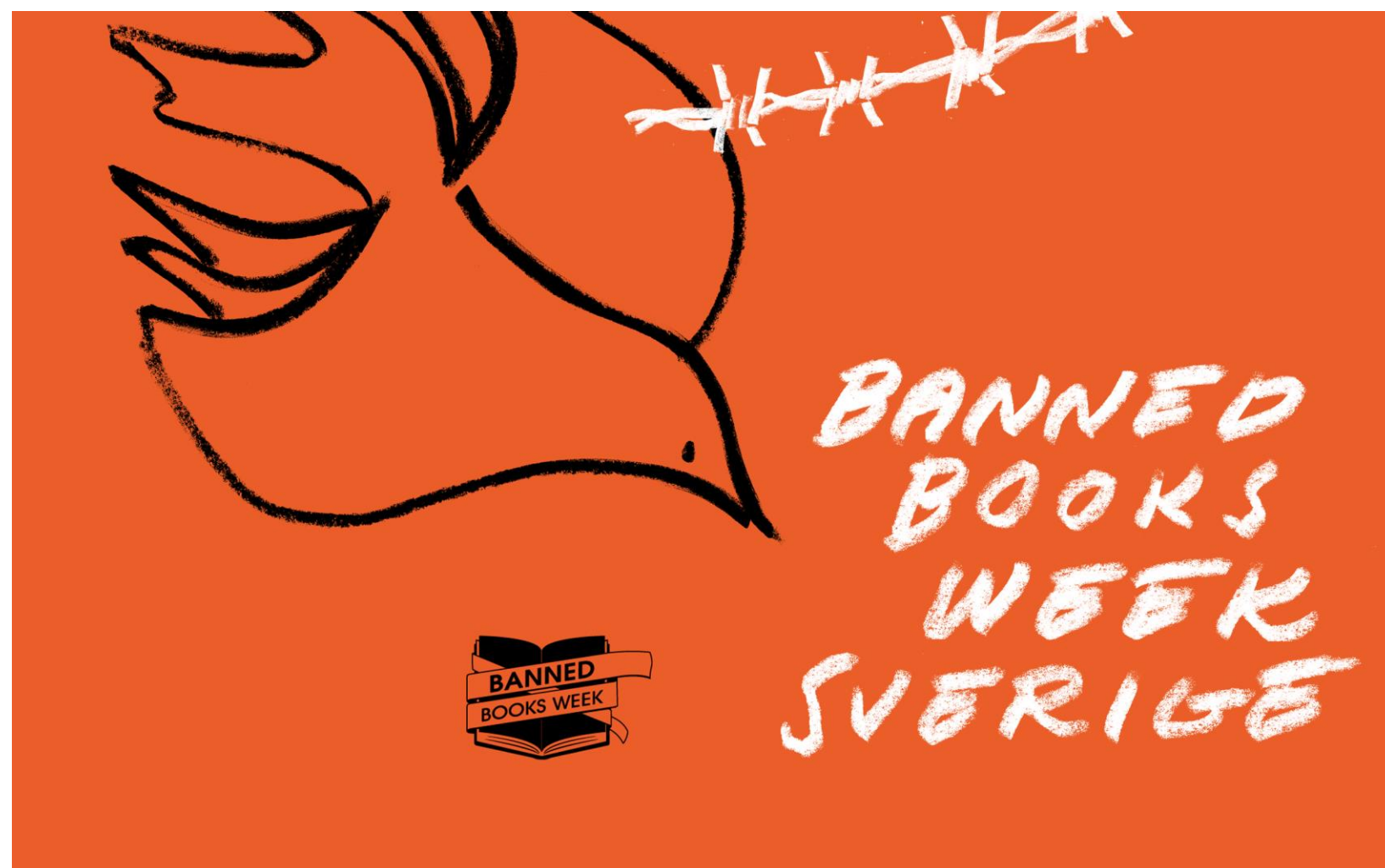
– Det er jo en spissfindighet, men det er vik-
tig å påpeke at det var en anbefaling fra skole-
sjefen, og ikke et pålegg.

– Når mener du det ville ha vært riktig å snakke
om sensur?

– Det er den dagen et kommunestyre begyn-
ner å diskutere det, for eksempel.

Lovlig og ønsket

Boken som forsvant fra skolebiblioteket, var ikke
en hvilken som helst bok, men boken det er gjort
flest forsøk på å forby og bannlyse i USA. Maia
Kobabes Genderqueer (2019) er en selvbiogra-
fisk oppvekstskildring om det å finne ut av hvem
man er, som for Kobabes del
frem som ikke-
...journalist. I siste nummer
og hevder – i sk
j bilt

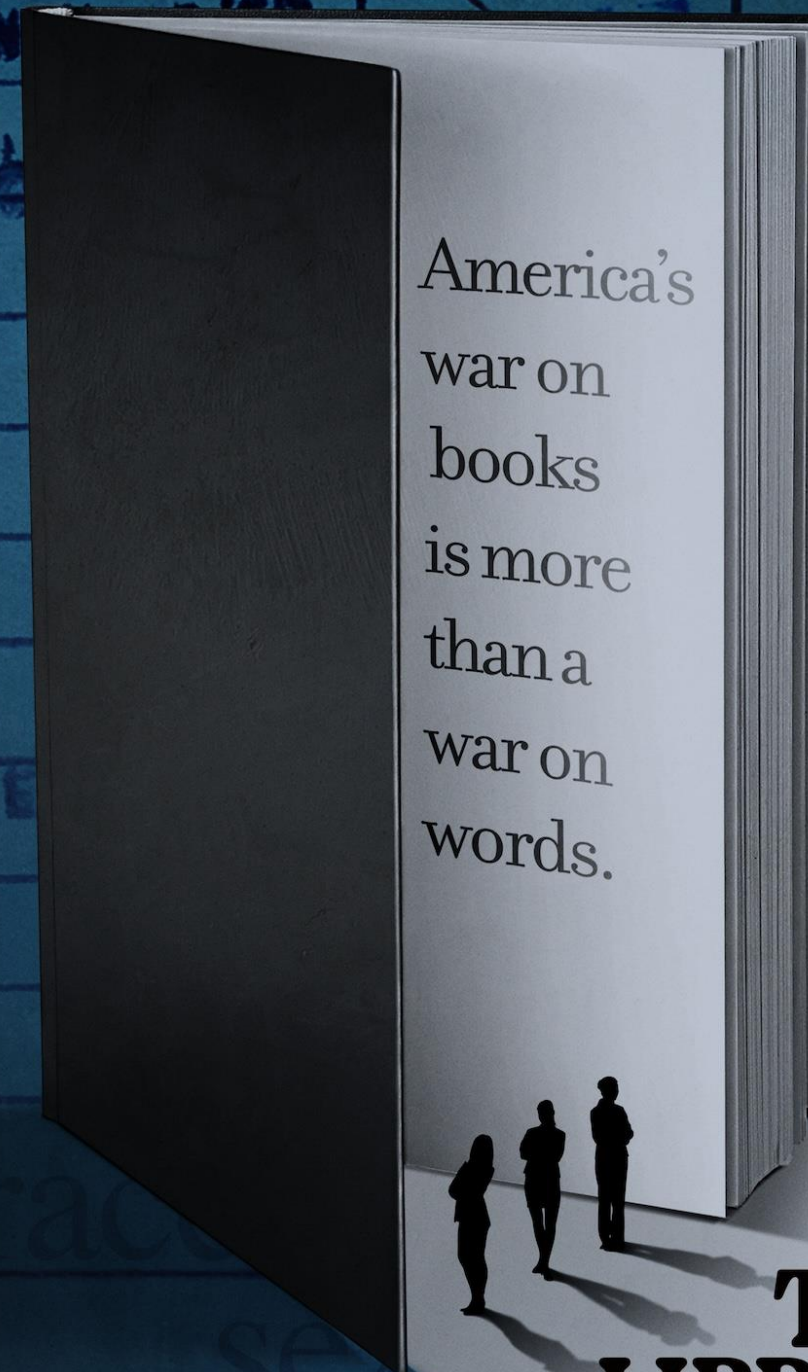

Banned Books Week Sverige:
<https://www.svenskapen.se/banned-books>

Forbudte Bøger
<https://danskpen.dk/forbudte-boeger/>

Date Due

“A different
kind of
superhero movie”
-The Hollywood Reporter

“Packs an
emotional punch”
-Utah Review

“Illuminating”
-Variety

THE LIBRARIANS

KA SNYDER PRODUCTIONS CUOMO COLE PRODUCTIONS & IDEAL PARTNERS A CO PRODUCTION WITH ITVS IN ASSOCIATION WITH WORLD OF WIA PRODUCTIONS ARTEMIS RISING FOUNDATION THE BRANDT JACKSON FOUNDATION GOOD GRAY FILMS TWO CHAIRS PRODUCTIONS THE HARNESCH FOUNDATION PRETTY MATCHES PRODUCTIONS & INDEPENDENT LENS PRESENTS A FILM BY KIM A. SNYDER "THE LIBRARIANS" PRODUCED BY NICOLA MAHLY EDITED BY SUZANNA PERC PRODUCED BY MARK BECKER CASTING BY MARIA GABRIELA TORRES LEAH BOATRIGHT AUSTIN REEDY COSTUME DESIGNER PAULIUS KONTALJEVAS AMY BENCH DEREK VIESERHAIN MUSIC BY TAL KANTOR YONAV BOHL EXECUTIVE PRODUCERS MICHAEL KINARDITO PRODUCED BY CYNTHIA KANE PRODUCED BY JAMIE WOLF NATHALIE SEAUER DEEPEEN SHAH TAYLOR VERA REESHAM A. SEEDHARAN CLAIRE DEMERE PRODUCED BY HALLIE ADRIAN AMBER ALONSO KATE CARWOOD MAANI GROSSMAN GERALYN DREYFUS TEGAN ACTON EMMA PROMPETTI THOMAS CAMPBELL JACKSON PENNY B. JACKSON MELONY & ADAM LEWIS SARAH JESSICA PARKER ALISON HENSON REGINA K. SCULLY PETER BESNICK CHRISTIAN CAMARGO COLLEEN DEVEER RACHEL COHEN PRODUCED BY HEDI STOLTE CHRIS STOLTE RUTH ANN HARNESCH LOS VOSSER CARRIE LOZANO KA SNYDER PRODUCTIONS CUOMO COLE PRODUCTIONS & IDEAL PARTNERS A CO PRODUCTION WITH ITVS IN ASSOCIATION WITH WORLD OF WIA PRODUCTIONS ARTEMIS RISING FOUNDATION THE BRANDT JACKSON FOUNDATION GOOD GRAY FILMS TWO CHAIRS PRODUCTIONS THE HARNESCH FOUNDATION PRETTY MATCHES PRODUCTIONS & INDEPENDENT LENS PRESENTS A FILM BY KIM A. SNYDER "THE LIBRARIANS" PRODUCED BY NICOLA MAHLY EDITED BY SUZANNA PERC PRODUCED BY MARK BECKER CASTING BY MARIA GABRIELA TORRES LEAH BOATRIGHT AUSTIN REEDY COSTUME DESIGNER PAULIUS KONTALJEVAS AMY BENCH DEREK VIESERHAIN MUSIC BY TAL KANTOR YONAV BOHL EXECUTIVE PRODUCERS MICHAEL KINARDITO PRODUCED BY CYNTHIA KANE PRODUCED BY JAMIE WOLF NATHALIE SEAUER DEEPEEN SHAH TAYLOR VERA REESHAM A. SEEDHARAN CLAIRE DEMERE PRODUCED BY HALLIE ADRIAN AMBER ALONSO KATE CARWOOD MAANI GROSSMAN GERALYN DREYFUS TEGAN ACTON EMMA PROMPETTI THOMAS CAMPBELL JACKSON PENNY B. JACKSON MELONY & ADAM LEWIS SARAH JESSICA PARKER ALISON HENSON REGINA K. SCULLY PETER BESNICK CHRISTIAN CAMARGO COLLEEN DEVEER RACHEL COHEN PRODUCED BY HEDI STOLTE CHRIS STOLTE RUTH ANN HARNESCH LOS VOSSER CARRIE LOZANO

“Being silent about
censorship simply
because it may not be
affecting you right now
isn’t particularly smart.”

George M. Johnson

